

Kristýna PICHLÍKOVÁ, *Písecké gymnázium v letech 1778-1850*. Diplomová práce, Historický ústav, Filosofická fakulta Jihočeské university, České Budějovice 2009, 76 stran textu, 23 stran příloh (tabulky, grafy a obrazové přílohy - nestránkováno), vložené CD s kompletní databází studentů gymnasia

Posudek vedoucího diplomové práce

Ačkoli písecké gymnasium patřilo k předním středoškolským vzdělávacím institucím, které sehrály v 19. století významnou roli při rozvíjení jazykově české vzdělanosti v Čechách, nevěnovala mu odborná literatura až doposud odpovídající pozornost. Volba tématu diplomové práce slečny Kristýny Pichlíkové, písecké rodačky, tak padla na úrodnou a stále jen málo prozkoumanou půdu.

Heuristickou základnou předložené práce se stal faktograficky velmi bohatý a rozsáhlý fond píseckého gymnasia uložený ve SOKA v Písku, z nějž autorka využila především matriku školy, knihy známek, hlavní a semestrální katalogy i osobní výkazy pedagogů. Potřebné informace diplomatka získala též ze školních almanachů a výročních zpráv. Na základě pečlivého vyhodnocení a zpracování uvedených pramenů i studia domácí odborné literatury věnované problematice školství, zejména pak střednímu školství v českých zemích v 18. a 19. století, předložila Kristýna Pichlíková první pokus o komplexní zpracování prvních sedmi desetiletí existence píseckého gymnasia.

Svou práci si diplomantka rozvrhla (vedle nezbytného úvodu a závěru) do pěti kapitol (dále členěných na několik podkapitol). Po nezbytném úvodním vymezení tématu, základní charakteristice použitých pramenů i literatury a promyšleném stanovení cílů práce, následují první dvě kapitoly, v nichž autorka podává na základě prostudované literatury stručný přehled vývoje a historie Písku až do přelomu 19. a 20. století. Rovněž z literatury vychází i druhá kapitola, která je věnována proměnám píseckého školství v širokém záběru od středověku až do počátku 20. století. Třetí část diplomové práce slečny Pichlíkové přibližuje vývoj píseckého gymnasia od roku 1778 až do poloviny 19. století. Existence a působení píseckého ústavu jsou organicky včleněny do kontextu vývoje školství v českých zemích v období od tereziánských a josefinských reforem až po Exner-Bonitzův *Nástin organizace gymnasií a reálek v Rakousku* z roku 1849.

Na tento výklad plynule navazují poslední dvě kapitoly magisterské práce kolegyně Pichlíkové, které jsou plně založeny na důkladném prostudování výše zmíněných pramenů. V nich Kristýna Pichlíková podrobně sleduje a analyzuje strukturu píseckých studentů i učitelů ve vymezené době. Na základě vyhodnocení zvolených pramenů uvádí nejen celkové počty

studentů ve třídách a ročnících, ale též i základní poznatky o jejich teritoriálním a sociálním původu, studijním prospěchu i délce studia. Diplomantka zde též nezapomněla připomenout některé z tehdejších píseckých absolventů, kteří se později dokázali prosadit ve zvoleném oboru či profesi a vystoupili tak z anonymity dějin. Dále autorka věnovala pozornost chování studentů ve škole i na veřejnosti. Podklady k sepsání této části práce získala K. Pichlíková z Knihy cti, resp. ze dvou Knih hanby, které obsahují na 260 záznamů o prohřešcích píseckých gymnasistů - je škoda, že se autorka omezila jen na celkové charakteristiky a z celé řady bezpochyby zajímavých příběhů zde zachycených si vybrala pouze několik málo příkladů pro ilustraci písecké školní i mimoškolní všednodennosti. Vzhledem k použitým pramenům jsou poznatky zjištěné o jednotlivých profesorech píseckého gymnasia skromnější. A i když informace obsažené v doposud prostudovaným pramenech fakticky podávají pouze celkový přehled o počtu pedagogů, délce jejich působení a zařazení na škole a o jimi vyučovaných předmětech, přesto pomáhají dokreslit celkový obraz školy.

Všechny zjištěné poznatky a údaje autorka přehledně zpřístupnila rovněž v podobě pečlivě zpracovaných analytických tabulek a grafů, které tvoří samostatnou a faktograficky velmi hodnotnou součást předloženého spisu. Jak již bylo uvedeno, kolegyně Pichlíková svůj výklad logicky ukončila v polovině 19. století, kdy se uzavřela jedna kapitola vývoje nejen píseckého ústavu, ale i všech gymnasií v Rakousku. Následné reformy středního školství v monarchii i proměny české společnosti se též odrazily v postavení a významu píseckého gymnasia v rámci českého školství druhé poloviny 19. století. Předložená práce - a zejména pečlivě zpracovaná rozsáhlá databáze všech píseckých gymnasistů z let 1778-1850 na přiloženém kompaktním disku - tak představují velmi solidní základ pro další práci na tématu, jemuž se chce diplomantka i nadále věnovat.

Diplomová práce Kristýny Pichlíkové je zpracována na odpovídající úrovni jak po jazykové a formální stránce, tak i z hlediska historického řemesla. Předložený spis jednoznačně splňuje požadavky kladené na diplomové práce, a proto jej doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm **v ý b o r n ý**.

V Českých Budějovicích 10. 6. 2009

doc. PhDr. Miroslav Novotný, CSc.